

ELLENZÉK

A MISKOLCI FÜGGETLENSÉGI ÉS NEGYVENNYOLCÁS PÁRT HIVATALOS KOZLÖNYE

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő:	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Helyben: Egész évre . 10 K Fél évre . . . 5 „ Negyed évre 2-50 „	Vidékre: Egész évre . 12 K Fél évre . . . 6 „ Negyed évre 3 „	Dr. HEBRONY JÓZSEF Szerkesztő FRANK ZOLTÁN.	Széchenyi-utca 36. SZELENYI és TÁRSA nyomdája A lap megjelen minden kedd, csütörtök és szombaton.
Egyes szám ára 8 fill. Kapható minden hírlapelárúsnál.			

Vajndás.

A válságos politikai helyzet nagybeteg embert juttat az eszünkbe. Előkelő beteget, a kit az orvosok egész légioja próbál gyógyítani. Egyik orvos a másik után nyomja meg a kilincset. Vizsgálja, tapogatja a beteget, diagnózist állapít meg, aztán rendel, mindegyik mást, mindegyik azt reméli, hogy az ő receptje hoz a betegnek gyógyulást.

S a beteg — a súlyos politikai válság — türelemmel nézi az orvosok bucsujárását. Meghallgatja a tanácsokat, egybegyűjti a recepteket, ámde az orvosságot nem csináltatja meg. Neki csak egy orvosság kell, ettől meg is gyógyulna, nagy erőre kapna, de ezt az orvosságot nem akarják elkészíteni — az udvari patikában. S a beteg vár türelemmel, mert meg kell kapnia a gyógyító arkanumot és meg fogja kapni, mert van egy felsőbb rendeltetés, a mely érdem szerint intézi a földi eseményeket.

Január 27-ike óta sok levelet szakított a nemzet a türelemfárlól. A nemzet igazi képviselőinek ezernyi armánnyal kellett megküzdeni azóta. A mennyi eszköze van az eltántorításnak, azt mind megkísérelték velük szemben. A mennyi eszköze a kényszernek, a fenyegetésnek, a csábításnak — azt mind kipróbálták. Puhították, királyi szóval tartották őket s ime: semmi nem használt. A nemzeti ellenzék nem nyitott ajtót Eris almájának, hanem egy hittel, egy lélekkel lobogtatja azt a zászlót, a melyet alkotmányos küzdelemben juttatott a nemzet diadalra. E dicső zászlónak nincsenek és nem lesznek renegátjai. De egyre szaporodik a tábor s ha ma sokat kíván a nemzet, eljön az idő, a mikor egyszerre kíván mindent.

A bécsi Burgban s a királyi várban is érezni kezdik a jövő zenéjét. Kezd megengedni a merev negáció és a fő-fő generációk rohanást jönnek Budára titkos konventikulumra. Talán mikor e sorokat írjuk, ép a felségnél vannak a generaliszsimuszok. Talán ép arról tanácskoznak, hogy mit adjanak, mit ne adjanak, mert arra nem gondolnak a derék urak, hogy annyit kell adniok, a mennyit a nemzet követel. Nem baj. Hagy higgyék e derék urak, hogy ők boldogítják a magyar nemzetet s hunyják szemeiket örök álomra ebben a hitben. S ezt mentől hamarabb tegyék, mert az lesz velük, mint ama bizonyos csunya leányzóval. E leányzónak, mikor tudatára ébredt az ő csunyaságának — megbomlott a lelki egyensúlya.

Ha ma nem, holnap újból magához hivatja a király Andrássy Gyula grófot s

az ő engedményei alapján hívja fel kabinetalakításra. S ekkor csak egy kérdés van hátra: megfelelnek-e ezek az engedmények a nemzeti követelményeknek. Ha megfelelnek, ha jogföladás nélkül összeegyeztethetők a kitűzött nagy céllal, akkor fogadjuk el ezeket az „engedményeket”. Ha nem, szakítsunk még néhány levelet a türelem fájáról s a gyönyörű, az életet adó gyümölcs az ölnkbe fog hullani magától.

Az iparfejlesztés.*

A magyar iparfejlesztési politika különleges magyar alkotás, vagy jobban mondva fejlődés: a közös vámterület törvényes gyermeke. Burkolt, nem nyílt bevallása annak, hogy a magyar ipar megeremtése és erősítése ez alapon másként nem eszközölhető, mert a magyar állam saját gazdasági életének védelmére nem adhatja meg azt, amit más állam, ami a leggyorsabb, a legtermészetesebb: a vámvédelmet.

Megkerüli tehát a dolgot s amit a magyar kereskedelmi hivatalos politika vulgó vámközösség az egyik oldalon vét, azt a másik hivatalos politika igyekszik jóvátenni.

Az állam nemcsak oly törvényeket hoz a gazdasági élet, mondjuk az ipar érdekében, mint más ország, amely törvények ama feltételeket nyújtják, amelyek mellett az ipar a maga útján haladhasson, hanem kénytelen különleges magyar törvényeket alkotni. Nyíltan szólva, küzd a vámközösség hátrányai ellen. A politika: az vámközösség, a gyakorlat a megfordítottja. Állami kedvezések, amelyek egy bizonyos időszakra adó s illeték, telekbeszerzésre, részvénykibocsátásra illetékmentességet nyújtanak, vajjon nem-e világos jelei annak, hogy iparunknak ez eszközökre szüksége van s van főleg azért, mert az u. n. kezdő (gyermek) évek keserű időszakában más védelemben nem részesíthető.

Amikor a közszállításonál a magyar ipart igyekszünk elsőbbségben részesíteni, nem-e hivatalosan küzdünk a közös vámterület ellen, mert e védelemre szükség van?

Amikor az állam anyagilag támogatja a kezdő, vagy új gyártási ágat meghonosító magyar iparvállalatokat, nem-e küzd a közös vámterület ellen, mert másként nem lehet alkotni, illetve a különben is csekély s a közös vámterület öfö versenyé által lelohasztott ipari, teremtő erő erre a munkóra reászorul?

A közös vámterület mellett és miatt kénytelen a magyar állam — amely hivatalosan a vámközösségben él — a huszadik században azon merkantilizmussal élni, amely századokkal ezelőtt a gyakorlati gazdasági politika teréről letűnt s ma csak gazdasági történelmi érdekekkel bír.

Naiv dolog ettől kihatóbb eredményt várni, mert midőn niacsennek meg ehhez azok a hatható eszközök, amelyekkel p. o. a XVI-XVII. századbeli francia merkantilizmus kora élt és élhetett, akkor nem lehet meg azon

* Részlet dr. Sngár Ignác kamarai titkárnak Budapestben, március hó 29-én az „Országos Iparegyesület” összes szakosztályai előtt az „Önálló vámterületről” felolvasott nagytértű munkájából.

nagy eredmény, ami alapját vetette meg a virágzó francia iparnak.

Nem akarunk el s megítélő szót mondani ezzel a magyar iparfejlesztésről. Hisz az ipar után való százados küzdelem, a vágyakozás, annak tudata, hogy a magyar állam, a magyarság nemzeti, kulturális és anyagi ereje ipar nélkül nem teremthető — megragad minden eszközt, amiről hiszi, véli, hogy a nagy célhoz csak valamivel is közelebb juttat.

A magyar iparpolitika, fájdalom, más eszközökkel nem is rendelkezhetik, mint a felsoroltakkal. Azonban erre alapítani a magyar ipar sorsát nem lehet s nem szabad. Az önálló vámterület után való törekvés erősödése, terjedése s most már gyakorlati napi politikai kérdésre való válasz, a legfontosabb tanúságtétel, hogy nem lehet másként ipart teremteni s fejleszteni, mintha a legegyszerűbb, a legtermészetesebb, tehát a legigazabb eszközt, a vámvédelmet használjuk.

A külön vámterület hatásának ipari téren kell érvényesülni. Az iparok fejlődése magával vonza egész gazdasági életünket. A magyarság legfőbb gazdasági s társadalmi erejét ennek a célnak szolgálatába kell helyezni.

A magyar állam hivatalos iparfejlesztési politikájára külön vámterület kezdő időszakában is szükség van, módjában és eszközeiben azonban lesz eltérés, lesz átalakulás.

A hazai iparnak állami kedvezésekben való részesítéséről szóló (1899: XLIX.) törvényekely módosításával maradjon érvényben. (Különben is 1904. évi dec. 31-ig való érvényben való hagyását maga a törvény kimondja.) E törvény ugyanis inkább negatív jellegű, mert — említek — főként az adó s illeték mentességet nyújtja az iparvállalatoknak s pedig két főcsoport szerint. Az egyikbe azok a vállalatok tartoznak, amelyek hazánkban gyárilag még elő nem állított iparcikkeket készítenek. A másodikba a technika fejlődése szerint berendezett és ezental felállítandó, de külön megnevezett iparcsoportbeli gyárak.

A módosítás az lehetne, hogy további intézkedésig az állami kedvezményeket csakis oly gyárak élvezhetnék, amely eddig itt nem gyártott cikket készítenének (1899: XLIX t.c. 1 §. 1.), amelyek már itt termelt cikket alkotnak elő, ezen kedvezések elmaradásaért bő s kézzel fogható kárpótlást nyerne a vámgédelemben.

Mindkétmű iparvállalatok saját érdekében levő közelessége lévén az új helyzetbe való illeszkedés s az idegen verseny ellen való helyes küzdelem.

Az állam anyagi támogatása, azt hisszük, mellőzhetően, illetve fordítható arra, hogy a ki, illetve a kézműipar fejlődésképes modernizálható ágainak az új viszonyokba való átmenetet megkönnyítések.

E helyt kell különösen azt hangsúlyozni, hogy a remélhető ipari alapítások helyes földrajzi megoszlása az iparfejlesztési politika által előmozdítassék, mert politikai, nemzeti szociális s gazdasági érdekekkel ellentétben s ezekre szerfelett hátrányos az ipartelepnek a központba való túlságos centralizálása avagy a másik baj, az ipartelepnek az országnak csak egy bizonyos részén való elhelyezkedése, amely u öbbi ma hazánk nyugoti részén észlelhető s amely az országot, hogy egy hasonlattal éljünk, olyforma állapotba hozhatja, mint a mi-

dön a tulszofolt hajó utasai a hajó egyik részére tolongnak.

Az iparfejlesztés ügyénél éppen az u. n. átmeneti időszak alatt különösen kell ügyelni arra, hogy új iparág meghonosítása vagy meglévő iparág fejlesztése forog-e fenn. A mi ipari érdekeink főként ez utóbbit követelik, t. i. hogy már meglévő s életképesnek bizonyult ipar-telepeink fejlődjenek s ezek helyzete ugyanazon iparágbeli új telepek létesítése által ne nehezbitessék.

Az iparfejlesztési eszközül az adóztatás ügye a vám-elkülönítés esetén teljesen felhasználható. Nem is szólva avutt és tarthatlan egyenes adórendszerünkről, amely e nélkül már túlérett a reformra, nem leszünk kötve a fogyasztási adóink rendszerében és mérvében. Ma ez utóbbiak azonos alapelveken nyugszanak, mint Ausztriában. Ha van is az említett átutalási eljárásban kárpótlás az állam bevételeinek, nincs az iparnak. Hogy pedig az osztrák ipar viszonyai mások s így az adóteher viselése, megosztása s így a termelési költségekre való hatása más, azt talán felesleges említeni. És így a fogyasztási adó által érintett hatalmas iparágak: a cukor-, a sör-, a szesz-, a petroleumpar ebbeli viszonyai a hazai gazdasági állapothoz képest nem rendezhetők.

A kartell ügy törvényhozási rendezése is inkább fog aktualitással birni, mint jelenleg, ahol a magyar ipart esetleg csak egy közös kartell védi.

A magyar vasuti és hajózási tarifa-politika jövőben még inkább alkalmazkodik az új viszonyokhoz, mint iparfejlesztő és támogató eszköz, az nem szorul bizonyításra. Hogy ezek kapcsán újabb vasutállamosítások ügye felmerül, az is természetes, valamint az is, hogy a magyar vízutak nagy kérdése is gyorsabban érlelődik a megoldás felé, nem kevésbé természetes.

Hogy a társadalmi s gazdasági viszonyok fokozatos átalakulásával együttesen a magyar ipari törvényhozás, munkáskérdés, a magyar szociál politika is sokban új mesgyére fog s kell terelődnie, nemkevésbé természetes.

És hisszük, hogy a magyar államnak és társadalomnak van és lesz ereje e nagy művek, alkotások s fejlesztések keresztülvitelére, aminek egy *elvikai* momentumot, mint gyakorlati tényezőt felveheljük s ez az, hogy a jelen nyügeinek nyomása alatt keletkezett pessimismus, amelylyel a magyar ipar vergődését kénytelen kelletlen szemlélni kell s amely urrá lett a hivatalos bürokrában, az ipar egyéneinél, mindenütt társulatokban, egyesületekben és intézményekben, ahol az ipar érdekeit szolgálják — e lemondó, e tehetetlen pessimust felbuzdult nemzeti erőttől s a gyakorlati sikeres alkothatástól hajtott élénkebb és erősebb teremtési vágy hatja át.

UJDONSÁGOK.

Strázsek János táblabíró. A miskolci kir. járásbíró egyik érdemdus, régi bíróját: Strázsek János kir. járásbíró méltán megérdemelt legfelsőbb kitüntetés érte, amelyről a hivatalos lap a következő legfelsőbb királyi kéziratot közölte:

„Magyar igazságügyminiszterem előterjesztésére Strázsek János miskolci járásbírónak, saját kérelmére történt nyugalmaztatása alkalmából, hosszú és buzgó szolgálata elismerésül, az ítélőtáblabírói címet adományozom.

Kelt Budapesten, 1905. évi március hó 28-án.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

Plósz Sándor, s. k.

Strázsek János kir. járásbíró nemcsak, mint az igazságszolgáltatás nagyképzettségű, buzgó munkása, de mint ember is, szeretetreméltó egyéni kvalitásaival, egy bírótársai, mint váro-

sunk társadalmának előkelő köreiből származó tisztelöt és őszintén szerető barátot szerzett, kik bizonyára igaz örömmel fogadják ennek a méltán megérdemelt legfelsőbb kitüntetésnek hírért. Strázsek János táblabíró Miskolcon mintegy 21 évig vezette a kir. járásbírórságot. Megelőzőleg pedig Sajó-Szentpéteren is hosszabb ideig működött.

Kinevezés. A m. kir. posta-, távirat- és távbeszélő államtitkár elnökgazdátja, Koháry Nándor cs. és kir. főhadnagyot a X. fizetési osztályba posta- és táviratdatisztá nevezte ki.

Halálozás. Mint őszinte részvétellel értesülünk, Batty Gyula járási tb. főszolgabíró sulyos gyász érte. Édesanyja: szül. Vathay Erzsébet urnó március hó 31-én este 11 órakor 74 éves korában váratlanul elhunyt. Az elhunyt matróna, ki már közel két évtized óta legviszszavonultabb életet élte, osztatlan közszeregetnek örvendett. Temetése f. hó 3 án d. u. 3 és fél órakor volt az Urak-utca 9. szám alatti gyászszobából az avasi sírkertbe. — Özv. Batty Józsefné elhunytával Póts Eudre kir. ítélőtáblai bíró anyósát vesztette.

Névnapi ováció Benjamin napján Hidvégi Benő kir. tanfelügyelöt szívélyes ovációk tárgyává tették. A közszeregetben álló tanfelügyelöt a Tanítók Otthonköre, az állami felsőkereskedelmi és polgári iskola tanári kara testületileg kereste fel s fejezte ki jókívánatait, nemkülönben a kölcsönös önszegélyző szövözeteket is, mely Hidvégi Benőben a szövözetet elnökét ünnepelte.

A miskolci és diósgyőri mérnökök asztaltársasága f. hó 8-iki összejövetelén újabb közérdekű előadást rendez, mely hivatva lesz kiegészíteni amaz ismertető előadást, melyet a társaság f. é. március hó 4 én a városháza nagytermében tartott. Ugyanis szombaton, esti fél 7 órakor, a miskolci kereskedelmi és iparkamara dísztermében Pirovits Aladár székesfővárosi mérnök fog szabadelőadást tartani amaz alapelvekről és eljárásokról, melyek hazánk vidéki városaiiban, a vízvezeték és csatornázás létesítése körül kifejlődtek; ismerteti egyuttal azt a mozgalmat is, mely legutóbbi időkben Budapesten avégből keletkezett, hogy a községek és városok közegészségi intézményei, külön e célra hozandó törvény által rendeztessenek és ehhez képest azok létesítése állami kedvezmények útján is előmozdittassék. Ezek mellett ki fog terjeszkedni az említett művek létesítése körül más vidéki városoknál tapasztalt egyes hibákra s tévedésekre, hogy Miskolc közönsége azokon okuljon. — Mindez aktuális dolgokat nem csupán a technikus száraz szakértelmével, hanem a gyakorlati mérnök közvetlen tapasztalatainak meggyőző erejével és a jártas szakiró vonzó modorában lesz alkalmunk a kiváló fővárosi szakembertől hallani, ki a fentebb említett mozgalmaknak maga is egyik legbuzgóbb zászlóvivője s az egészségügyi műveknek s terveknék egyik leghivatottabb bírálója. Minthogy a társaság külön meghívókat nem ad ki; ezen az uton hívja meg városunk összes művelt és érdeklődő közönségét a pontban fél hétkor kezdődő előadásának szives meghallgatására.

Uj erdészeti egyesület. Városunkban tegnap délelőtt 5 vármegyéből egybegyült 63 szakképzett erdész a vármegyeháza nagytermében új szakegyesületet alakított, mely hivatott lesz Borsod, Gömör és Hevesvármegyék erdőgazdasági viszonyainak megismerése mellett annak jövedelmezőségét emelni. — A mozgalmat P o d h r a d s z k y András erdőgazdát indította meg s a gyűlés alelnökké Imecsfalvi Imecs Béla a „Magyar Erdész” szerkesztőjét és Gesztes Lajos erdőmestert, Szénássy Béla erdőrendező mérnököt pénztárnokul, Mitske G. főerdészt jegyzőt választották meg. Az ügyek vezetésére 10 tagu választmányt választottak. Az alakulás után a Koronán pompás társasébed volt, melyen Dénes Gézáné urasszony is részt vett. Az új egyesület dolgaira jövő városunkban még visszatérünk.

Iskolatársak 10 éves találkozója. Wittich Andor, a miskolci Kereskedelmi és Iparkamara fogalmazója felkéri azon volt iskolatársait, akik vele 1895. június havában az iglói főgimnáziumban érettségit tettek, hogy a tízéves találkozó előkészítése végett vele címüket tudassák.

Csillaghullás. Az utolsó márciusi nap egy kevés derüt árasztott szét a kaszárnyák rideg világában. A miskolci 65. gyalogezred önkéntes iskolájából negyven ifju nyerte el ötven közül az altisztii címet és pedig: Bárdos Lajos, Barkóczy Zoltán, dr. Bartus Dezső, dr. Batta Pál, Borbás Géza, Boros Béla, Burger Dávid, Csonth Ernő, Donó Árpád, Engel Elek, Erős Lajos, Ersek Géza, Eudrey Elek, Fekete Károly, Fejérpataky László, Fenyő Andor, Fodor Andor, Friedländer Salamon, Gáthy Dániel, Grünberger Jakab, Hailitska Antal, Iványi Béla, Kalay Géza, Katrics József, Lerner Sándor, Máday Lajos, Nagy Sándor, Némethy Pál, Nyitray Dezső, Pataky Sándor, Parnóy István, Rózsahegy József, Róth Jenő, Schwartz Aladár, Schlesinger Sándor, Szent-Ivány Zoltán, Szepessy István (első), Szombathy József, Weiszmann Herman, Verébelyi József. — A miskolci 10. honvédegyalozred önkéntesei közül címzetes tizedesek lettek: Bajkór Béla, Fényi József, Jászay Lajos, Juhász Károly, dr. Kovács Kálmán, Papp János, Tornallyay József és Fodor Ferenc.

A „Magyar Szó” kitiltása. A sajozentpéteri kaszinó a „Magyar Szó” politikai napilapot, „durva hangja” miatt, helyiségéből kitiltotta.

Pályázat jegyzői állásra. Ózd nagyközségben rendszeresített segédjegyzői állásra az ózdi járás főszolgabírája pályázatot hirdet. A segédjegyző javadalmazása: készpénzfizetés 1200 korona, egy szobából álló természetbeni lakás, azonkívül az adóügyekből kifolyólag a megyei szabályrendelettel megállapított magánmunkálati díjak. A választás április hó 25-én délelőtt 9 órakor Ózd községvárosánál fog megtartatni.

Egy jó vicc. Képviselői körökben a következő ércet kolportálják, mely jellemző a mai politikai helyzetre: A király — nem taláiván miniszterelnököt — megkínálta Lobkovitz herceget, a budapesti hadtestparancsnokot a kormány alakításával, de a hadtestparancsnok közszénettel kitért a megbízatás elől, azt mondván Ő Felségének, hogy nemzeti engedmények nélkül nem vállalhatná el a kormányzást Magyarországon.

Uj napilap Kassán. „Napló” címmel Kassán új napilap indult meg. Szerkesztője Murányi József, a „Felsőmagyarország” volt munkatársa. A lapot a szerkesztőség adja ki s előfizetési ára negyedévre 3 kor. 50 fill.

Gyorsvonat megállás Mező-Kövesden. Mezőkövesd község elöljárósága azzal a kérelemmel fordult a kereskedelmi miniszterhez, hogy a 402. sz. budapest—munkácsi gyorsvonat ottan megálljon. A miniszter azonban, tekintettel arra, hogy az említett gyorsvonat megállítását több középállomáson, közte Mezőkövesden is, az el nem odázható gyorsítás következtében kellett megszüntetni, továbbá, hogy ugyanezen irányban egy gyorsvonat már megáll és azonkívül naponta 7 vonat is megáll, a kérelmet nem teljesítheti s erről a vármegyét értesítette.

Hamis pénzek Miskolcon. Az utóbbi időkben igen sok hamis pénz került a város területén forgalomba. Hamis öt, két és egy koronások, valamint 20 filléresek. A hamisítványok igen hűek, de azért acélszürke színükről s az ezüsttől elütő pengésükről könnyen felismerhetők.

Erdőégés. Mult szombaton és vasárnap a Hédtapolca körüli erdőkben igen nagy égés volt. A leégett erdőrészek több hektárt tesznek ki. A hatóság erélyes nyomozást indított a tűz okárólának megtudása végett.

Gyilkosság Noszvajon. Noszvaj községben Majnár Sámuel agyonverte az anyósát. A gyilkost a csendőrség letartóztatta s a bűnjellel együtt behozták a mezőkövesdi járásbíróhoz. A vádat Kiss László járásbíró vezette. A gyilkos beismerésben van.

Elfogott zsebtolvaj. A budapesti rendőrség több zsebtolvajt tartóztatott le, akik mindannyian büntetett, notórius tolvajok. — Köztük van a hírhedt Frisnyák Lajos miskolci születésű huszéves házaló is. Frisnyák többnyire a színházak ruháiraiban követett el lopásokat.

Leforrázott csecsemő. Aranyos községben a községi baba gondatlansága folytán egy pár napos csecsemő meghalt: Tóth Gyula és Kohányi Ágnes aranyosi lakosok Imre nevű 10 napos csecsemő gyermeke, állítólag azért, mivel a baba által fürösztésre használt víz túlmeleg lévén, a gyermek leforrázódott, teste felhőlyagosodott és meghalt. A királyi ügyészség az ügyben a vizsgálatot megindította.

Vesztett kutyák. Egy idő óta a vármegye több községében vestett kutyák garázdálkodtak. Bóta községben csatangolt két vestett kutya, mely több embert megmart.

Agyonrugta a ló. Kisgyőrben Göröcs József ottani gazdálkodót egy megvadult lova úgy fejbe rugta, hogy koponyája széthasadt és a szánalomra méltó ember szenvedett sérüléseibe belehalt.

Utasítás. Egy fiatal utazó nem juthatott tovább a kis városból, ahol megszállt, mert hófúvás következtében elakadt a vonat, haza sürgönyözött ilyenképpen:

— Havazás! Vonat nem indul. Mit tegyek?

Rövidesen megérkezett a főnök válasza: — Játssz alsó! Amit nyer, küldje be!...

+ Bár naponta kerülnek forgalomba s tünnek el ismét újabb arckenőcsök, mindig csak a legjobb marad az országserzte ismert, már 10 éve forgalomban levő **Viola crème**, melynek hatása szeplő, májfolt s minden arcbőrtisztatlanság ellen páratlanul áll. Egy tégely 1 korona, hozzá való **puritas szappan** 70 fill. Kapható egyedül a készítőnél: **Szabó Béla** piperesszappangyáros, gyógyszer és illatszerüzletében Miskolcon.

Köszönetnyilvánítás.

Megboldogult 16 éves fiam, Michaelisz József elhunyt alkalmából oly sokan kerestek fel részvétők megnyilatkozásának mindenrendű jelével, hogy úgy nagy számuk miatt, de meg bánatos lelki állapotomban is képtelen vagyok mindnyájuknak egyenként őszinte köszönetem nyilvánítani. — Fogadják tehát mindannyian részvétükért ez uton való őszinte köszönetem nyilvánítását.

Miskolc, április hó 3.

Michaelisz József,
pékemester.

Japán jelmez-estély.

— Saját tudósítónktól. —

Miskolc, április 3.

Fényes erkölcsi és anyagi sikerrel zajlott le vasárnap a „Korona“ disztermében a kereskedő-ifjak helybeli egylete által, az építendő „Kereskedők kórháza“ javára rendezett jótékony célú bazár és japán jelmez-estély.

A pompásan sikerült mulatság élénksgéttől és eleveneségtől, valóban szó szerint egész nap zajos volt nemcsak a „Korona“ disztermében, de szinte a város.

A sok fáradsággal előkészített és méltó sikerrel — mintegy 4000 korona általános bevétel volt — bevégeződött mulatságunk.

déli fél 12 órakor nagy utcai japán jelmezes felvonulással kezdődött.

A tarka és élénk, szindus menet a városháztérről vonult ugyanis a „Korona“ disztermébe fel, e menettel egyidejűleg a mulatság iránti általános érdeklődésre szinte felcsigázván a nagyközönséget.

A jótékony célú bazár vásárja délután két órakor vette kezdetét, melyre aztán esti hét óráig szakadatlanul tolongott a vásárló és érdeklődő nagyközönségnek valóságos tömege.

Maga a vásár-bazár hegye — a „Korona“ disztermé — Lushart Vilmos fővárosi festő dicséretes művészetének jóvoltából egyébiránt igazán pazarul és stilszerűen volt díszítve.

A díszítés, mely az egész termet betöltötte, Tokió egy utcáját, egy japoni teaházat, japán kiránduló helyet stb., stb. ábrázolt nagyon hatásos pompával.

A vásár uralma egyébként dr. Sidlauer Árminné, dr. Altmann Ignácné és Neumann Adolfné urasszonyok gondos kezében összpontosult, kik egész gárdájával a stilszerű, festői japán ruhákba öltözött viruló leánysereggel és szintegy japán jelmezbe öltözött ifjakkal árulták a hullámzó tömegben a teát, pezsgőt, virágot, confettit, — melyet pazar módon szórt egymásra a közönség — szivart, képes lapot, édességet, süteményt és minden kigondolható japán csecsebecsét.

Közbe-közbe az élénk zsbajt japán cirkuszi mutatványok bohóságai tarkították.

Késő este 7 óráig tartott ez a szindus vásári élet, mely után, kis szünet multán, esti 9 órakor a villamlámpák káprázatos fényénél e pompás kép egy szépen sikerült táncvigalommal folytatódott, mikor is fél 10 órakor újból nagy jelmezes felvonulásban hódolt a vásár három védnök urasszonyának a rendezőség és árusító hölgyek díszes, festői csapata.

Majd kezdetét vette Radics Lajos kitűnő muzsikája mellett a tánc, mely az egybegyűlt bájos hölgyereg gyönyörűségére vidám kedvvel a hajnalig tartott.

Az első négyest mintegy 80 pár táncolta, mit a karzatról is nagy közönség nézett végig.

A rendezőség a hölgyeknek csinos táncrenddel kedveskedett és alkalmi lapot is adott ki a mulatságról.

A táncmulatságon megjelent előkelő férfivilág élén ott láttuk dr. Tarnai Gyula alispánt és dr. Szentpáli István polgármestert is.

A kitűnően sikerült mulatság érdemes védnökei Koos Soma ker. tan., a F. J. r. lovagja, Neumann Adolf, Lichtenstein László bankigazgató, dr. Altmann Ignác és dr. Sidlauer Ármín voltak.

A minden tekintetben kitűnő mulatság fényes és pompás sikerének egyik legnagyobb érdeme Katona Mór kórház-egyleti titkár telti a buzgó rendezőséggel.

Bokros Károly kitűnő ételeivel, pompás italaival, valamint szolgálatkészségével újból csak a legteljesebb elismerést aratta a nagyközönségtől. Rászolgált!

SZÍNHÁZ, IRODALOM.

Színházi műsor:

Kedd: „Kilikrankie herceg“, vigjáték.
Szerda: „Hajduk hadnagya“, operette.
Csütörtök: „Ocskay brigadéros“, történelmi színmű.

Péntek: „Trilby“, színmű.
Szombat: „Kis pajtás“, vigjáték.
Vasárnap: D. u. „Lear király“, dráma.
Este: „János vitéz“, operette.

Pénteken „Lysistrata“, szombaton és vasárnap este „János vitéz“. Vasárnap délután „A rátartós királykisasszony“ volt színen. Tegnap este „Kilikrankie herceg“ bemutató előadása volt színházunkban.

Negyvenkét évig a színpadon. Kantai Teréz, társulatunk jeles komikája, 42 évi egyfolytában való színészkedés után vasárnap búcsúzott el a miskolci színpadon a színésztől. A búcsúzóján János Vitéz gonosz mostoháját játszotta el 16 odszor nagy sikerrel. A közönség koszorúval, pályatársai palmaággal tüntették ki. A társulat nevében a nyugdíjba vonuló derék színésznőtől Balácsi Sándor búcsúzott el csinos beszéddel a színpad mögött. Este tiszteletére a társulat, közönség és hírlapírók részvételével társasvacsorát rendezett a „Horváth-szálló“-ban.

Fenyvessy Emil vendégszereplése. Fenyvessy Emil, a Vigszínház kitűnő művésze, e héten három estén át fog vendégszerepelni színházunkban. Csütörtökön az „Ocskai brigadéros“-ban, pénteken „Trilby“-ben és szombaton a „Kis pajtás“-ban lép fel. A vendéglőadások rendes helyárok mellett s bérletben tartatnak meg.

Földművesek műkedvelő előadása. A miskolci vízcsoport-társaság által rendezendő műkedvelői előadásból a rendezőség már javában tartja a próbákat. Husvét első és másodnapján adják elő majd a „Falu rossza“ népszínművet, melynek tiszta jövedelme egy felállítandó cselédotthon javára fog fordíttatni. Kóris Pál, a társaság titkára, nagy buzgalommal fáradozik az előadás érdekében. A népszínmű főbb szerepeit a következők játsszák: Fekete József, Doma Boriska, Kormos Juliska, Laksay János, Sonkoly István, Kormos Zsuzsika, Kovács Zsuzsika, Kerékgyártó Birike, Kovács József, Lipták József, Szabó György, Lövey Zsuzsika, Berecz József, Berecz István, Kovács István, Berecz Sámuel, Szabó József, Rácz Irma, Kormos József, Kormos András. Ezenkívül résztvesz még a karban mintegy 30 műkedvelő szereplő.

A Színház és Élet képes művészeti hetilap minden számában valami új, ötletességről és változatosságról, áldozatkészségről tanuskodó meglepetéssel kedveskedik. E heti számában a vidék legjelesebb János vitézeit mutatja be pompás képekben. Közli B. Csik Irén, Feledi Boriska, Kornay Margit, M. Bácskay Julcsa, Rózsa Lili és Hunyadi József arcképét, mint Kukoricza Jancsi. Vezércikke a színészetnek a kultuszminisztériumba való áthelyezéséről szól, bírálja az országos színész kongresszust, cikkezik Verne Gyuláról (képpel). Szellemes a színházi beszámoló és Toll Tamás jegyzetei. — Ezenkívül folytatja Vajda László Színészek c. drámáját. Közli gróf Zichy Géza, Rothhaeser Teréz, Pakots József stb. arcképét. Szenzáció az „Ex-Lex“-ből való falábtánc, melyen a szereplő művészek kitűnő, ötletes falábtáncuk kitűnően látható. A változatos szám ára 20 fillér. A lap negyedévre 3 korona. Megrendelhető a kiadóhivatalban, Budapest, Baross-u. 59.

KÖZGAZDASÁG.

Vásár S.-Szentpéteren. A sajo-szentpéteri országos vásár f. évi április hó 16-án és 17-én tartatik meg. A vásár barom- és sertésvásárra is nyitva lesz.

Állategészségügy. A sertésvésznek Ausztriába történt behurcolása miatt, a sertéseknek Ausztriába való behozatala jelenleg tilos. Bor-

sodvármegye egri, mezőcsáti, miskolci és szendrői járásából, valamint Miskolc r. t. városból.

Sertésvész Szirma Bessenyőn. Szirma-Bessenyőn 50 drb sertésen a sertésvész megállapítván, nevezett község hatóságilag zár alá vétetett.

CSARNOK.

Képek a középkori német iparosság életéből.

(Mesterdalnokok. — Tisztességtelen mesterségek.)

Irta: Vértessy Sándor.

(Folytatás.)

A szász császárok után a frank dinasztia¹ (1024—1125.) foglalta el a német trónt; többnyire szerencsétlen végű fejedelmek, kik politikai vállalatok közepette keveset törődtek a tudománnyal és költéssel. Már II. Konrád papja és történetírója, Wipo, keserűen panaszkodik, hogy Németországban kigunyolják, sőt megvetik azt a világi embert, ki tudománnyal foglalkozik. Nemsokára rá a papság is félrelestei könyveit és az izgatott kor elkecseregett. A birodalmat feneketlen viszályokba sodró pártusai közt teljesen demoralizálódik. A frank-század elején a költészet még mindig teljesen a papság művelése alatt tengődik, mely szenvedélyes gyűlölettel áll szemben a földi élettel s rideg, asketikus felfogásának bélyegét ráüti minden produktumára. A XI. század közepe tájától azonban már észlelhető két hatalmas tényezőnek — a francia műveltségnek és a kereszties háborúk romantikájának — befolyása ez, mely a költészetet egyházi jobbágy sorsától felszabadítva, a rákövetkező tüneményes virágzásra előkészítette.

A német irodalom u. n. első virágzása² kora a 12. század közepétől számítható. Azon tényezők közt, melyeknek ezt a hatalmas lendületet tulajdoníthatjuk, a legfontosabbak: a fantáziát termékenyítő, az eddigi szűklátókört jelentékenyen szélesítő és a nyugat európai népeket egymással kölcsönös érintkezésbe hozó kereszties hadjáratok, a költészetet lelkesülő Hohenstaufok³ uralkodása (1138—1254.), a külföldi, főleg francia irodalom befolyása, végül a lovasság virágzása, mely ideális törekvései keretén belül, az eddigelé egyházi légkörben csenevészded költészet ápolását írta paizsára.

Ki a fejlődés hullámmelétét akarja az eszmék s emberi intézmények történetéből kiolvasni, az arra nézve klasszikus példát talál a német irodalom történetében. A 13. századi magas emelkedést a középkor estében, — a 14. és 15. században — követi az esés, a rahamos hanyatlás. Okait a szomorú politikai és kedvezőtlenül alakult társadalmi körülményekben kell keresnünk. A tetterős Hohenstaufok kihalása után zavarok és véget nem érő belviszályok emésztek fel a birodalom életterejét. Királyok, fejedelmek, nemesek és városok véres harcokat folytatnak egymás ellen a hatalomért. Jog és törvénytelenység mindenféle. A nemzet a durva ökljog korát él. És mintha a Gondviselés is szüntetni akarta volna e szomorú századokat: éhínség, áradások, dögvész, (1348-ban a „fekete” vagy „nagy halál”), földrengések ejtik kétségbe a szegény népet, mely a 15. század eleje óta a török és huszita háborúktól is oly sokat szenvedett. A régi társadalom keretei elkorhadtak, megbomlottak. A nemesség elvadult, rablásból éli, magas sziklavárakból lecsapva, fosztogatta a békesen utazó kereskedőket és rettegettette a föllendült városokat. A korabeli népdal előszeretettel énekel a rablólovag borzalmas életéről s még borzalmasabb haláláról. A papság, főleg a főpapság,

¹ II. Henrik (1024—39.), III. Henrik (1089—56.), IV. Henrik (1056—1106.), V. Henrik (1106—25.).

² A második virágzás kora a 18. század közepe táján köszöntött be és körülbelül a 19. század harmincas évéig tartott.

³ Konrád (1138—52.), I. Frigyes (Barbarossa), (1152—90.), VI. Henrik (1190—97.), Fülöp (1197—1208.), IV. Ottó (1197—1218.), II. Frigyes (1215—50.), IV. Konrád (1200—54.).

elvilágiasodik és magasztos hivatásának hátatfordítva, a legdurvább erkölcsi kihágásokban fetreng. Zabolátlan indulatok, féktelen élvágy, esztelen luxus, érzékiség, durva kicsapongás tarkán s közvetlenül váltakoznak az élet nyomorúságai, a kor bajai ellen az isteni harag kiengesztelését célzó vezekelés és bünbánat tulhajtásaival. Átmeneti, vajdó kor ez áthidalhatatlan ellentéttekkel, szertelen tulzással, chaotikus összevisszaságban kavargó, nyüzsgő elemeivel az új időknek. A régi kor még nem tud meghalni, az új még nem tud megszületni, mert nem nyert még befejezett alakot.

A társadalmi osztályok általános züllésének idején egyedül a polgárság és az iparosság volt az, mely a városfalak védelme mögött lassu, nyugodt fejlődésének és erkölcsi tisztaságának útján tovább haladt, zavartalanul élvezve növekvő erejének gyümölcseit. A nemesség egy letűnt szép és fényes múlt árnyéka, a polgárság egy jobb jövő várományosa; ennek köszönhetné Németország, hogy a megpróbáltatások sanyarn századaiban nem súlydelt teljes barbarizmusba! A polgárság ez időkben egyedüli képviselője erkölcsnek, polgári erénynek s magasabb célú törekvéseknek!

A polgárok nagy barátjai s lelkes művelői az eddig szerzetesek által monopolizált képzőművészetnek, egymásután kerülnek ki sorából hírneves harangöntők, kőfarasók, szobrászok, festők és építésszek. Nagyszerű templomok, fényes városházak emelkednek; sok oldalú s elevenen pezsgő szellemi élet fejlődik ki főleg a rajnamenti és délnémet városokban, melyek hovatovább a nemesség és a fejedelmek felett teljes diadalt ülnek.

A polgárok lesznek ápolói a mindenkitől megvetett tudománynak is, csak hogy ezt nagyrészt latin nyelven művelik, ami hatásának körét és súlyát tettemesen kisebbítette. Főképpen ez okból hatott Németországban oly lassan a humanizmus és a renaissance, ezért volt oly csekély kultur befolyásuk az egyetemeknek, melyek e században egymásután létesülnek.

(Folyt. köv.)

Laptulajdonos: Szelenyi Lajos.

Szöllő-eladás!

A csabai országot mentén, Vánza szőlőtelepe tőszomszédságában levő szép fekvésű, 5 éves, teljes termő, 2¹/₂ holdas a legnemesebb fajú bor- és csemegefajokkal és gyümölcsfákkal beültetett szőlőtelepem tömören épült emeletes nyaralóval (áll 9 helyiségből) elköltözés miatt eladó.

Erdey Kálmán Széchenyi-utca 55. szám.

Ugyanott egy kétkerekű lukszus olajos tengejű taliga is eladó.

Szenzációs olesóság!

Férfikelve béleletlen női costümökre alkalmas, 140 cm. széles, 1 frt 40 kr.-ért

kapható

ÁRVAI SOMA speciális női ruhakelmé-üzletében

MISKOLCZON, Széchenyi-utca 50. sz.

Üzletmegnyitás!

Tisztelettel értesitem a n. é. vevőközönséget, hogy 1905. év február hó 10-én Miskolcon, Széchenyi-utca 62. sz. a Máhr Károly ur házával szemben, a mai kor igényeinek megfelelő

divat-üzletet nyitottam.

Igyekezni fogok a raktaromon levő divatszövet, selyem-, mósó- és vászon-áru cikkeimet legjobban és legizesebben megválasztani, hogy a nagyérdemű vevőközönség teljes megelégedését kiérdemeljem.

Szives partfogásért esdve, teljes tisztelettel

RADÓ ARTUR,
Széchenyi-utca 62. sz.

Divatcikkeim:

Igazi kül- és belföldi divatszövetek, selyem batiszt, delain, sephir, kartonárak stb. mind a legfinomabb kivitelben! Továbbá legjobb cérna- és pamutvásznak.

Mintákat vidékre bérmentve szivesen küldök!